

Evolució de la pime industrial catalana el 2017 i perspectives per al 2018

Gener de 2018

0 Introducció

Aquest INFORMES PIMEC recull l'evolució de la pime industrial catalana al 2017 i les seves perspectives per al 2018. Es tracta de la tercera edició d'aquest tipus d'exercici, que descansa en un sistema d'enquesta sobre les principals variables econòmiques que defineixen la conjuntura empresarial: vendes, exportació, inversió i ocupació.

En aquesta edició, també s'incorporen preguntes relacionades amb l'impacte del debat polític a Catalunya al 2017 sobre les vendes i sobre les decisions d'inversió per part de les pimes industrials.

1 Fitxa tècnica i metodologia de l'enquesta

L'enquesta que es presenta en aquest document ha estat realitzada per l'empresa GESOP.

Aquesta és la fitxa tècnica de l'enquesta realitzada:

- **Tècnica d'investigació:** Entrevistes telefòniques assistides per ordinador (CATI).
- **Àmbit geogràfic:** Catalunya.
- **Univers:** Empreses industrials amb assalariats que tinguin un màxim de 250 treballadors.
- **Número d'entrevistes:** 400 entrevistes.
- **Persona entrevistada:** El propietari, gerent o director financer de l'empresa.
- **Tipus de mostreig:** Selecció aleatòria de les empreses a entrevistar a partir d'un directori d'empreses, tenint en compte quotes orientatives de grandària (nombre d'empleats), sector d'activitat i província.
- **Ponderació:** Els resultats obtinguts s'han ponderat pel valor afegit brut de les empreses, seguint la distribució real per grandària, sector i territori.
- **Error de la mostra:** +/- 5% per un nivell de confiança del 95,5% i $p=q=0,5$.
- **Treball de camp:** Del 4 de desembre de 2017 al 10 de gener de 2018.

En relació a la ponderació dels resultats, quan es fa referència al percentatge de respostes no s'ha d'entendre com a nombre d'empreses sinó com a proporció d'activitat (en termes de VAB) assignable a les pimes. Per conèixer els resultats per dimensió d'empresa, es pot consultar l'annex 1 tenint present que, com que

es tracta de mostres que individualment són baixes, el marge d'error augmenta i, lògicament, els resultats parcials s'han de considerar amb gran prudència.

La classificació utilitzada tant en l'annex citat com en el document s'ha fet distingint entre:

- Microempresa (menys de 10 treballadors)
- Petita empresa (entre 10 i 49 treballadors)
- Mitjana empresa (entre 50 i 249 treballadors).

Les activitats incloses en la mostra per a realitzar el treball de camp són aquestes:

- Energia, gas, aigua i reciclatge
- Indústries extractives no energètiques
- Indústries químiques
- Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
- Material de transport
- Indústria alimentària
- Indústria tèxtil, cuir i confecció
- Indústria del paper, arts gràfiques
- Cautxú, fusta i altres indústries

2 Les vendes de la pime industrial al 2017

2.1 Evolució

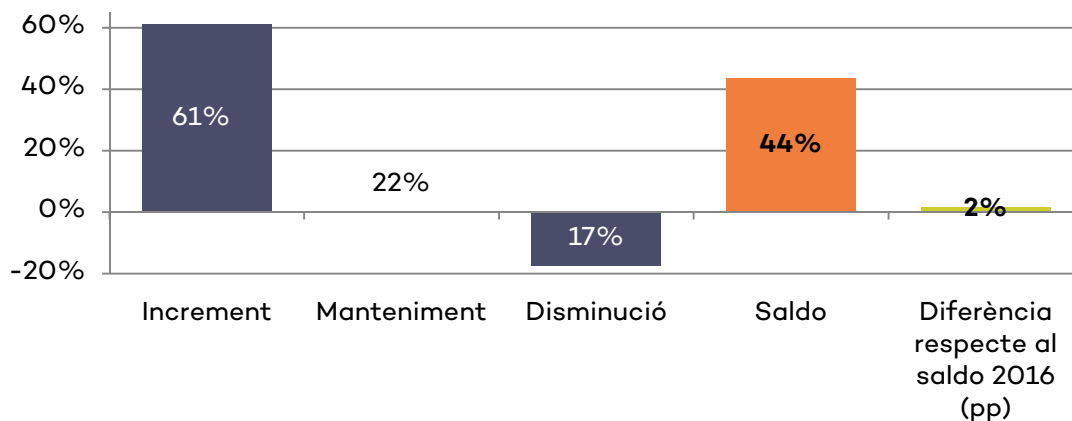
Les vendes de les pimes industrials al 2017 han experimentat una evolució positiva. El saldo de variacions (increment–disminució) és del 44%.

El saldo indicat encara és més positiu que el que es va enregistrar al 2016 (1,6 punts percentuals més), confirmant-se la consolidació de la recuperació del sector al llarg dels darrers anys.

Les dades de vendes de la nostra enquesta són coherents amb les dades provisionals de creixement del PIB industrial català estimades pel Departament d'Economia de la Generalitat.

Per dimensió, les mitjanes empreses presenten una evolució més favorable que les petites i, aquestes, millor que les microempreses.

Gràfic 1. Evolució de la xifra de vendes al 2017 (% de respostes ponderades per VAB)

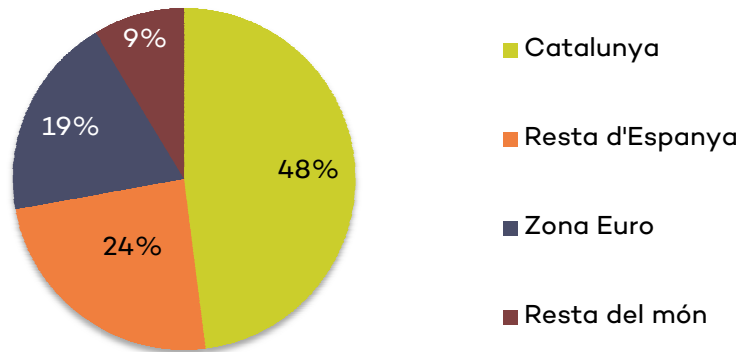
2.2 Destinació geogràfica de les vendes

Les pimes industrials catalanes destinen pràcticament la meitat de les seves vendes al mercat interior català (48%). L'exportació és el segon mercat (28%, essent la zona Euro un 19%). La resta d'Espanya és el tercer mercat, amb un 24% de les vendes totals de les pimes considerades.

El mercat català de les pimes industrials ha perdut quasi un punt percentual d'importància relativa respecte a l'enquesta de l'any anterior en benefici d'unes millores que es reparteixen entre la resta de l'Estat i, en menor mesura, en l'exportació.

El mercat català és el més important per a les empreses de menor dimensió (73% per a les microempreses). Com més grans són les empreses, menys important és el mercat català i major rellevància adquireix l'exportació (11% les microempreses, 21% les petites, 37% les mitjanes).

Gràfic 2. Distribució de les vendes segons el destí geogràfic al 2017 (% de respostes ponderades per VAB)

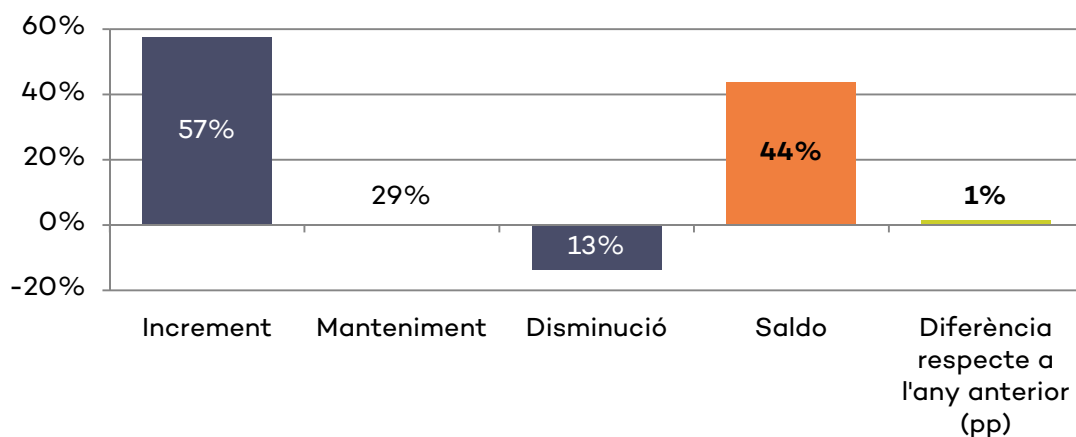

2.3 Evolució de les exportacions

Les exportacions de la pime industrial catalana també han experimentat un bon comportament al 2017. El saldo de respostes ponderat per VAB és positiu de 44%, és a dir, clarament favorable, i millor encara que al 2015 i al 2016.

En aquest sentit, cal recordar que les dades macroeconòmiques provisionals indiquen que Catalunya tornarà a obtenir uns molt bons registres exportadors aquest 2017, de manera que els resultats de la nostra enquesta són coherents amb la dinàmica agregada de l'economia catalana.

Gràfic 3. Evolució de les exportacions al 2017 (% de respostes ponderades per VAB)

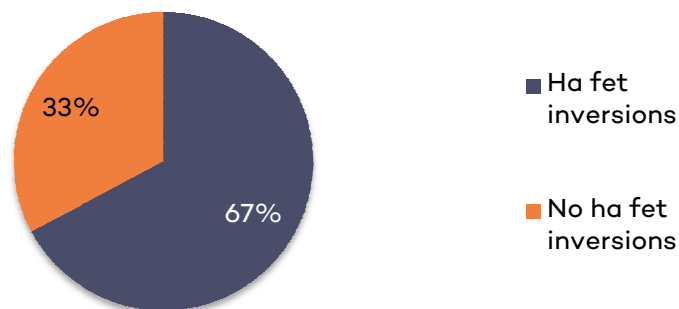
Per dimensió d'empresa, es donen comportaments força semblants entre les petites i les mitjanes, i menys favorables per a les microempreses.

3 La inversió de les pimes industrials al 2017

3.1 Activitat inversora

L'activitat inversora ha estat força elevada entre les pimes industrials catalanes, amb un valor ponderat del 67% de casos en què s'afirma que s'han realitzat inversions. Aquest valor és lleugerament inferior a l'obtingut a l'enquesta del 2016 (69%), fet que pot respondre a una consolidació i entrada en fase de normalitat inversora després de la forta recuperació de la inversió al 2014 i al 2015 (després dels anys de contenció mentre va durar la crisi econòmica). Els resultats segons dimensió d'empresa són clarament favorables a les empreses de major dimensió (annex 1).

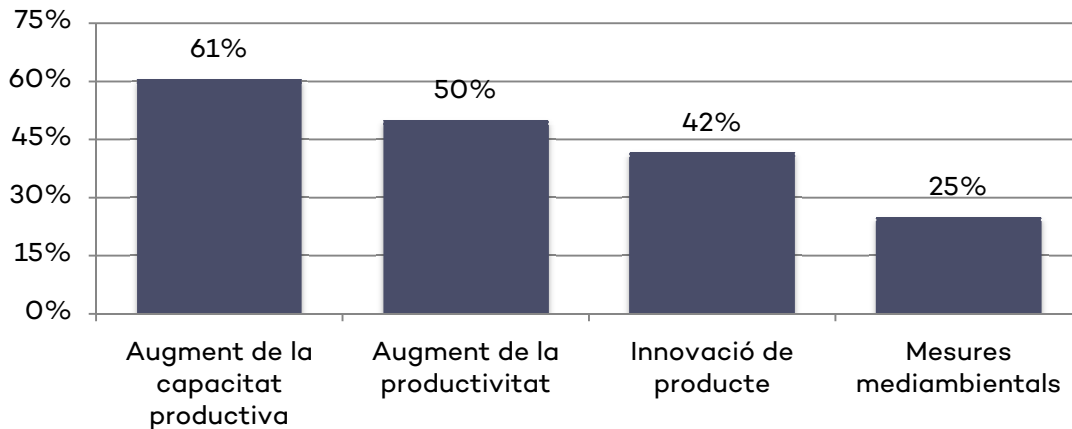
Gràfic 4. Activitat inversora al 2017 (% de respostes ponderades per VAB)

3.2 Finalitat de les inversions

Els principals objectius de les inversions realitzades per les pimes industrials catalanes són augmentar la capacitat productiva (un 61% de les empreses que han invertit), la productivitat (50%) i la innovació de producte (42%). A una certa distància hi trobem la inversió en mesures mediambientals.

Gràfic 5. Finalitat de les inversions al 2017 (% de respostes ponderades per VAB entre les pimes que han invertit)

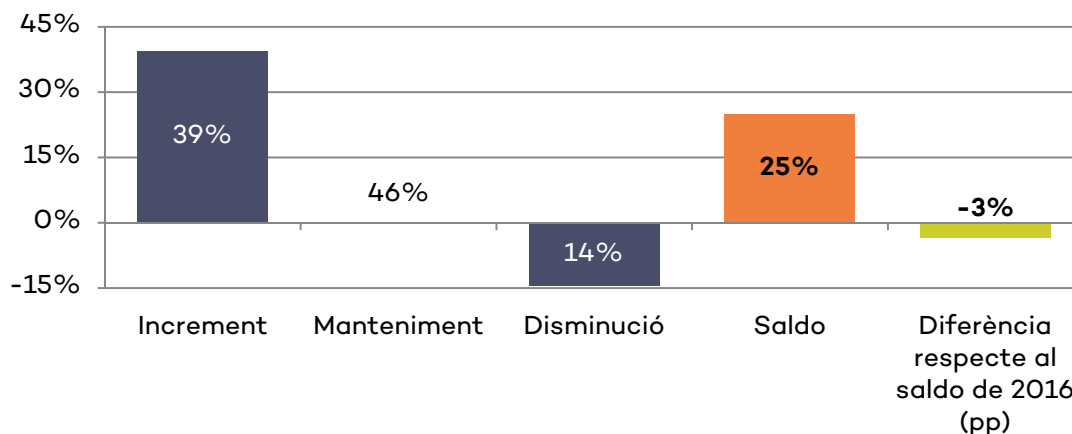
La inversió en augment de capacitat i en la millora de la productivitat és més gran com major és la dimensió de l'empresa.

4 L'ocupació a les pimes catalanes al 2016

En sintonia amb els resultats presentats fins a aquest punt, l'ocupació a les pimes industrials ha augmentat durant el 2017 en un 39% dels casos un cop ponderats pel VAB, mentre que ha disminuït en un 14%. Això suposa un saldo positiu del 25%, una mica per sota del saldo enregistrat l'any anterior.

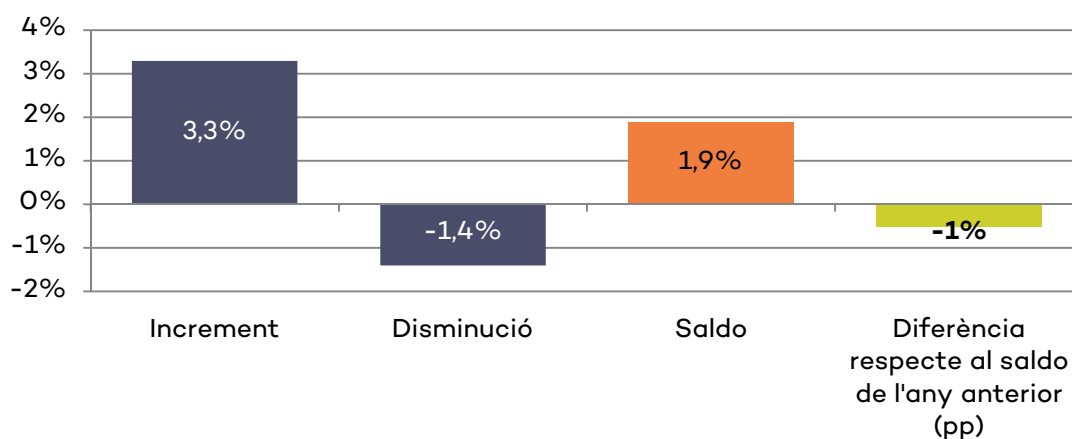
Per dimensió, les empreses petites i mitjanes han tingut un millor comportament en augments de plantilla que no pas les microempreses.

Gràfic 6. Evolució de les plantilles al 2017 (% de respostes ponderades per VAB)

Cal tenir present que, d'acord amb les dades d'afiliació i ocupació a Catalunya, al 2017 es va produir un augment de l'afiliació a la Seguretat Social del 3,5%. En la nostra enquesta a les pimes industrials l'evolució és també positiva, amb un 1,9% d'augment de l'ocupació. Les empreses amb un millor comportament són les petites; les que han registrat el menor creixement són les microempreses.

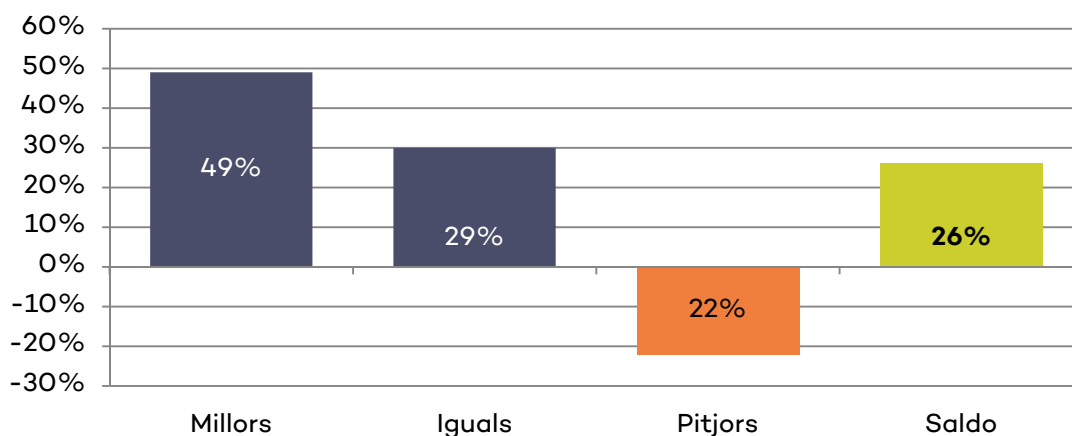
Gràfic 7. Variació de la plantilla ponderat pel signe i el grau de variació al 2017 (% de respostes ponderades per VAB)

5 Els resultats de l'any

Els resultats de l'any 2017 per a les pimes industrials han estat globalment millors que els del 2016. En efecte, el 49% del sector els ha enregistrat millors, un 29% igual i un 22% inferiors.

Gràfic 8. Resultats de l'exercici 2017 respecte als resultats de 2016 (% de respostes ponderades per VAB)

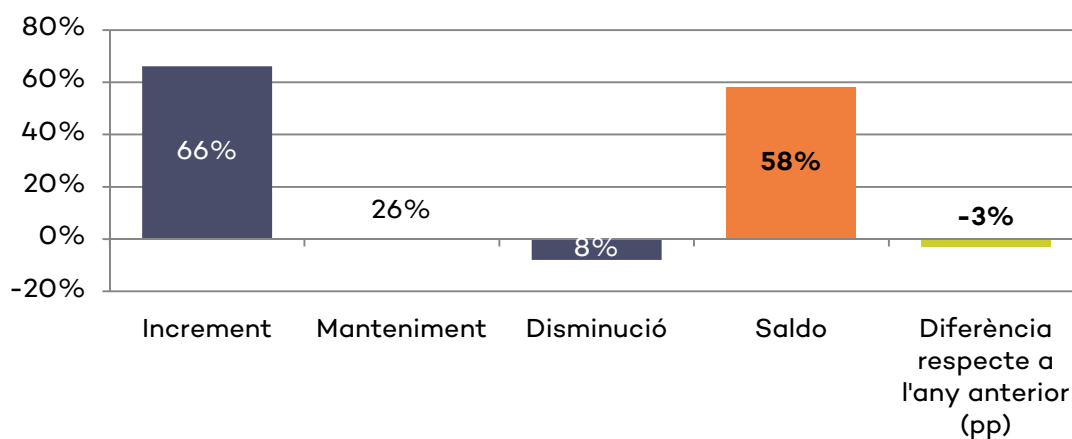
6 Previsions per al 2018 entre les pimes industrials catalanes

6.1 Previsió de l'activitat global

L'enquesta realitzada també considera les perspectives de les pimes industrials per a l'any 2018. Les previsions, com en l'enquesta de l'any passat, segueixen essent força optimistes.

Les perspectives en relació a l'activitat global són, en un 66%, que augmentarà, mentre que les de disminució representen únicament un 8%, i s'obté un saldo de respostes del 58% positiu. Aquest saldo, tot i ser molt favorable, suposa 3 punts percentuals menys que els resultats d'ara fa un any.

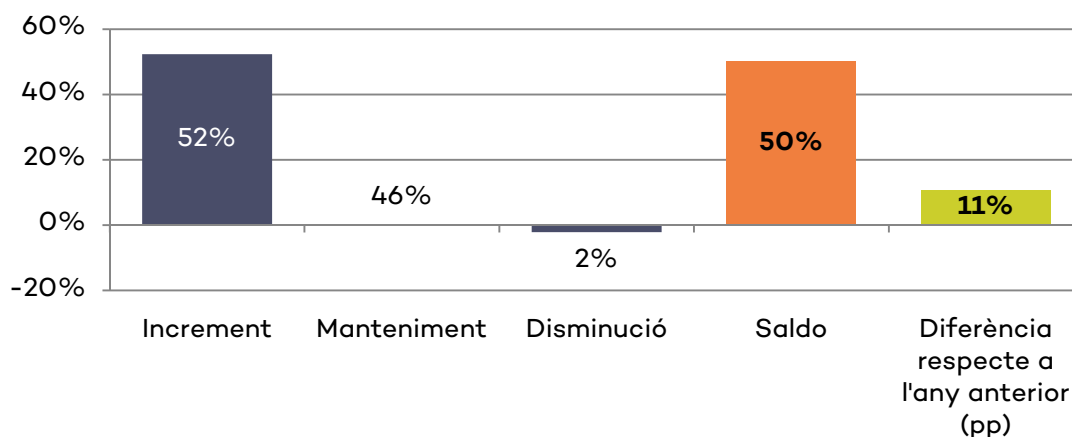
Gràfic 5. Perspectives per al 2016 en relació a l'activitat global (% de respostes ponderades per VAB)

6.2 Previsió d'exportacions

Més de la meitat de respostes ponderades relatives a la previsió d'exportacions es decanten per unes exportacions superiors a les de 2017. Només un 2% preveuen disminuir l'exportació, amb la qual cosa el saldo positiu és del 50%, 11 punts percentuals més que l'any anterior. Així doncs, la bona dinàmica exportadora de la indústria es manté. Per dimensió, les mitjanes empreses són les que enregistren unes perspectives més positives.

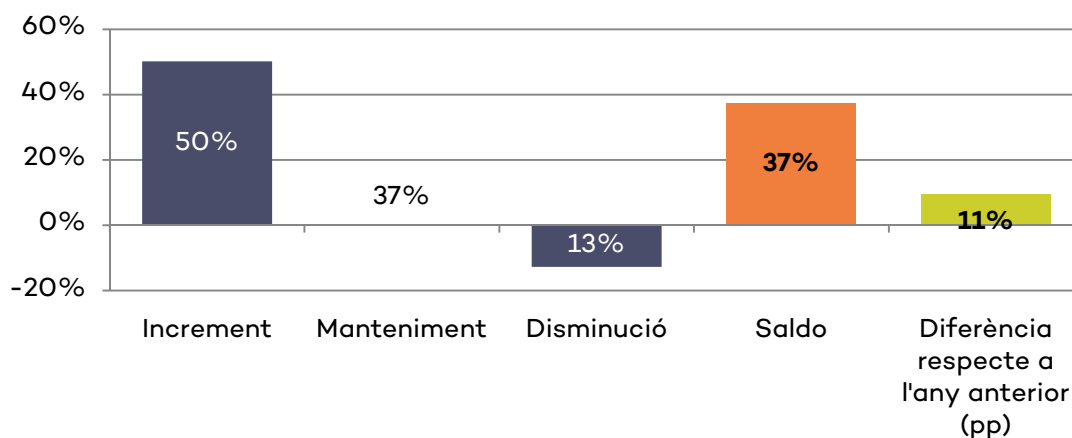
Gràfic 6. Perspectives per al 2018 en relació a les exportacions (% de respostes ponderades per VAB)

6.3 Previsió d'inversions

Pel que fa a la inversió, la previsió és positiva, amb un saldo del 37% favorable a l'augment i també amb un percentatge prou rellevant (també 37%) d'empreses que consideren que es mantindrà a un nivell similar al 2017. Per dimensió, les mitjanes empreses són les que donen previsions més altes.

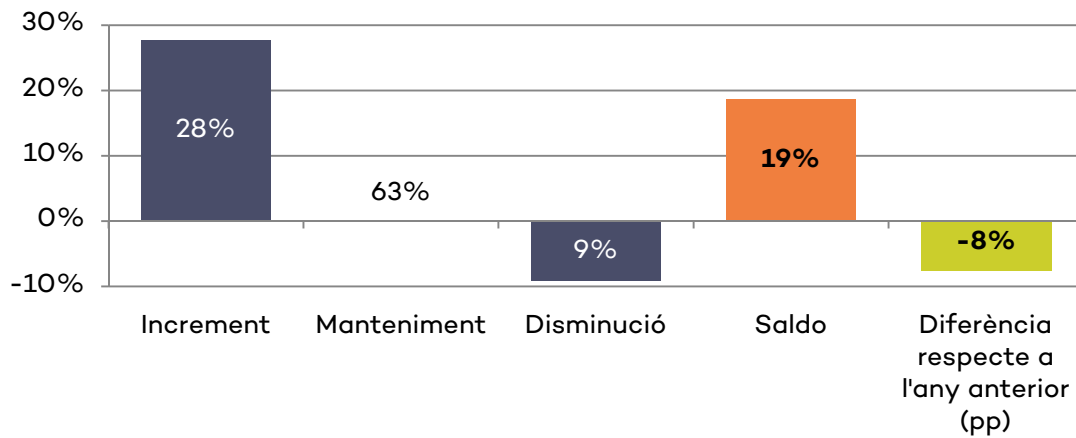
Gràfic 7. Perspectives per al 2018 en relació a les inversions (% de respostes ponderades per VAB)

6.4 Previsió de plantilles

Finalment, pel que fa a la previsió de variacions en les plantilles a la pimec industrial, destaca que prop de dues terceres parts no preveu canvis en el nombre de persones ocupades. I per a aquelles pimes que preveuen canvis, el sentit global és positiu, amb un saldo del 19%, per sota del registre de l'any anterior.

Gràfic 8. Perspectives per al 2018 en relació a les plantilles (% de respostes ponderades per VAB)

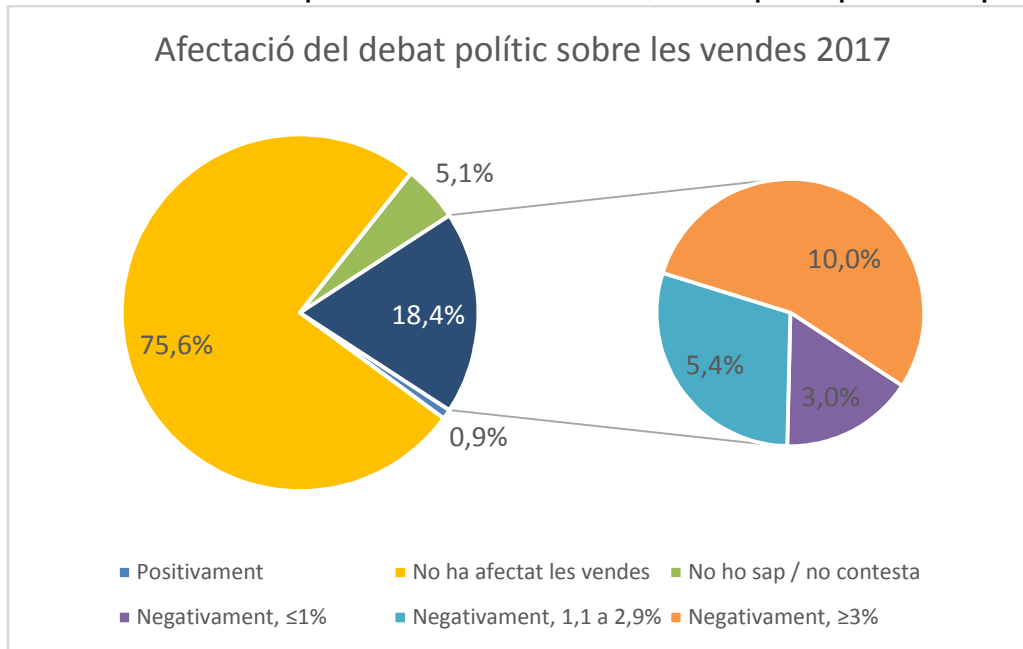
7 Afectació del debat polític català sobre el negoci de les pimes industrials al 2017

En l'enquesta d'enguany hi hem incorporat dues preguntes específiques sobre l'anomenat "procés" a Catalunya. Les preguntes han fet referència a si les pimes industrials han vist afectades les seves vendes al 2017 per aquest tema polític i si les empreses han modificat els seus plans d'inversió.

Un 75% del sector no ha vist afectades les seves vendes. A un 18% l'ha afectat negativament, a un 1% positivament i el restant 5% no ho sap o no contesta.

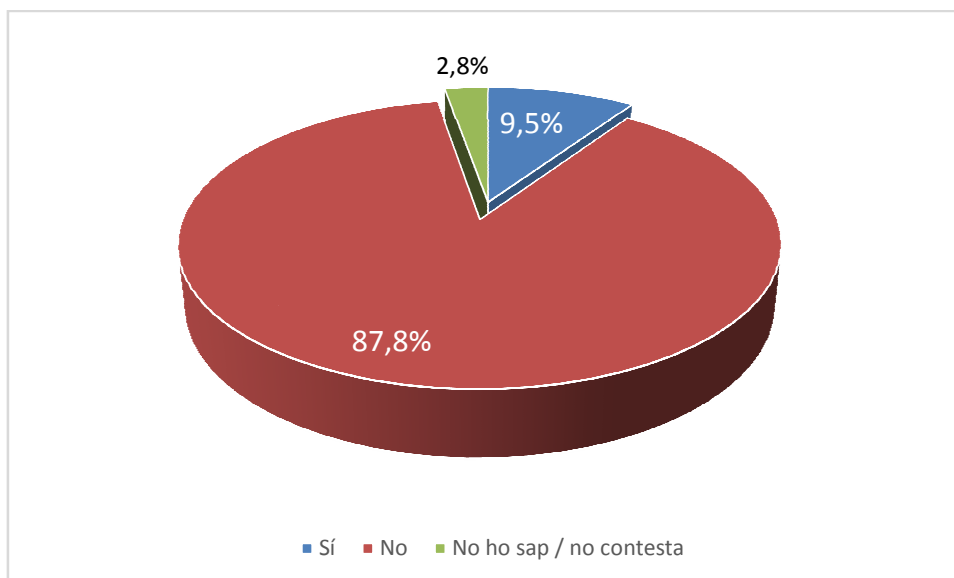
Les empreses que han vist reduir les seves vendes ho han fet en diferents intensitats, tal com es recull en el gràfic que segueix. Del total del sector de pimes industrials, un 10% ha vist reduir les seves vendes en un 3 o més per cent. Un 8,4% ho ha fet en menys d'un 3%. L'afectació negativa és més gran com més petita és l'empresa.

Gràfic 9. Afectació del debat polític sobre les vendes 2017 (% de respostes ponderades per VAB)

Pel que fa a l'impacte sobre les decisions d'inversió, en un 88% dels casos el procés no hi ha tingut incidència.

Gràfic 10. Afectació del debat polític sobre la previsió d'inversions (% de respostes ponderades per VAB)

Annex 1. Resultats de l'enquesta per dimensió d'empresa ponderats

perVAB

	Enquesta 2016	Total	Enquesta 2017		Mitjana
			Micro	Petita	
Evolució de la xifra de vendes al 2017					
Les vendes han augmentat	59%	61%	39%	60%	67%
Les vendes han disminuït	17%	17%	26%	14%	17%
Les vendes s'han mantingut	25%	22%	33%	26%	15%
Distribució de les vendes segons el destí geogràfic al 2017					
Catalunya	49%	48%	73%	57%	34%
Resta d'Espanya	24%	24%	16%	21%	29%
Zona Euro	19%	19%	8%	14%	26%
Resta del món	9%	9%	3%	7%	11%
Evolució de les exportacions al 2017					
Les exportacions han augmentat	56%	57%	47%	57%	59%
Les exportacions han disminuït	14%	13%	21%	11%	15%
Les exportacions s'han mantingut	30%	29%	37%	34%	26%
Activitat inversora al 2017					
Ha fet inversions	69%	67%	38%	60%	80%
No ha fet inversions	31%	33%	62%	40%	21%
Destí econòmic de les inversions al 2017					
Augment de la capacitat productiva	53%	61%	49%	53%	66%
Augment de la productivitat	49%	50%	32%	42%	56%
Innovació de producte	n.d.	42%	39%	40%	43%
Mesures mediambientals	30%	25%	17%	12%	33%
Evolució de les plantilles al 2017					
Ha incrementat la plantilla	41%	39%	15%	43%	44%
Ha disminuït la plantilla	12%	15%	10%	11%	18%
Ha mantingut la plantilla	47%	46%	75%	47%	38%
Grau de variació de les plantilles al 2017					
Increment agregat brut de les plantilles	4%	3%	4%	4%	3%
Disminució agregada bruta de les plantilles	-1%	-1%	-3%	-1%	-1%
Saldo agregat de variació de les plantilles	3%	2%	0%	3%	1%
Resultats de l'exercici 2017 respecte als resultats de 2016					
Millors	n.d.	49%	43%	55%	46%
Iguals	n.d.	29%	39%	30%	26%
Pitjors	n.d.	22%	19%	16%	28%

	Enquesta 2016	Total	Enquesta 2017		
			Micro	Petita	Mitjana
Perspectives per al 2018 en relació a l'activitat global					
L'activitat global augmentarà	69%	66%	51%	70%	67%
L'activitat global disminuirà	8%	8%	17%	5%	8%
L'activitat global es mantindrà igual	24%	26%	30%	25%	25%
Perspectives per al 2018 en relació a les exportacions					
Les exportacions augmentaran	45%	52%	30%	48%	59%
Les exportacions disminuiran	5%	2%	3%	0%	3%
Les exportacions es mantindran	50%	46%	65%	52%	38%
Perspectives per al 2017 en relació a les inversions					
La inversió augmentarà	44%	50%	35%	54%	52%
La inversió disminuirà	16%	13%	10%	7%	17%
La inversió es mantindrà	41%	37%	54%	39%	31%
Perspectives per al 2017 en relació a les plantilles					
La plantilla augmentarà	31%	28%	18,2%	32,0%	27,5%
La plantilla disminuirà	5%	9%	3,6%	3,1%	14,7%
La plantilla es mantindrà	63%	63%	76,4%	65,6%	57,8%
Afectació del debat polític a Catalunya sobre les vendes del 2017					
Ha afectat positivament	n.d.	1%	0%	2%	1%
Ha afectat negativament	n.d.	18%	32%	20%	14%
No les ha afectat	n.d.	76%	65%	74%	79%
No ho sap / no contesta	n.d.	5%	2%	5%	6%
Afectació del debat polític a Catalunya sobre la previsió d'inversions					
Sí	n.d.	10%	16%	6%	10%
No	n.d.	88%	82%	93%	86%
No ho sap / no contesta	n.d.	3%	2%	2%	4%